

Економіка та інновації

УДК 004.738.5:339.9

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.14926249>

Роль цифрових платформ у розширенні глобальних ринків для нових економічних моделей

Литвин Андрій Любомирович,

аспірант кафедри менеджменту Львівського національного університету ім. Івана Франка, м. Львів, Україна, <https://orcid.org/0009-0001-8193-1127>

Миленький Владислав Миколайович,

доктор економічних наук, старший викладач кафедри продюсерства аудіовізуального мистецтва та виробництва Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0009-0002-1248-2476>

Баришнікова Віра Вячеславівна,

кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки і фінансів Одеського національного морського університету, м. Одеса, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-5068-9884>

Прийнято: 07.02.2025 | Опубліковано: 25.02.2025

***Анотація:** Мета дослідження – визначити роль цифрових платформ у розширенні глобальних ринків для нових економічних моделей, оцінити їхній вплив на бізнес-процеси, ринок праці, фінансові операції та економіку спільного користування. Цифрові платформи стали рушійною силою*

трансформації економіки, створюючи нові можливості для підприємств і споживачів. Вони сприяють глобалізації торгівлі, мінімізують витрати на ведення бізнесу та забезпечують доступ до міжнародних ринків.

Методи дослідження охоплюють аналіз економічних трендів, порівняння традиційних та цифрових бізнес-моделей, а також оцінку впливу платформ на різні сектори економіки. Використано методи економічного аналізу, синтетичного узагальнення та статистичного моделювання для ідентифікації основних чинників, що визначають ефективність цифрових платформ у глобальній економіці.

Результати дослідження свідчать про значне зниження бар'єрів входу на глобальні ринки для малих та середніх підприємств завдяки цифровим платформам. Вони змінюють традиційні бізнес-процеси через автоматизацію логістики, персоналізацію маркетингу та оптимізацію ланцюгів постачання. Крім того, платформи, такі як Amazon, Alibaba та eBay, розширюють можливості для міжнародної торгівлі, а фінансові сервіси PayPal і Stripe забезпечують швидкі та безпечні транзакції. У галузі зайнятості платформи Upwork і Fiverr дають можливість спеціалістам працювати дистанційно, що сприяє мобільності робочої сили. Водночас використання великих обсягів даних та алгоритмів штучного інтелекту сприяє створенню пропозицій персоналізованих послуг, підвищуючи рівень лояльності клієнтів.

Висновки дослідження підтверджують, що цифрові платформи трансформують економічні моделі, стимулюючи розвиток економіки спільного користування, гнучкої зайнятості та цифрової торгівлі. Водночас існує низка ризиків, зокрема монополізація ринку, проблеми з безпекою даних та регуляторні виклики. Оптимізація державної політики та впровадження механізмів контролю можуть сприяти збалансованому розвитку цифрової економіки.

Ключові слова: глобальна економіка, цифрові платформи, бізнес-моделі, трансформація ринку, економіка спільного користування, штучний інтелект, дистанційна зайнятість, фінансові технології, монополізація, регулювання.

The role of digital platforms in expanding global markets for new economic models

Andrii Lytvyn,

Postgraduate Student of the Department of Management of the Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0001-8193-1127>

Vladyslav Milenkii,

Doctor of Economic Sciences, Senior Teacher of the Department of Production of Audiovisual Art and Production of the Kyiv National I. K. Karpenko-Kary Theatre, Cinema and Television University, Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0002-1248-2476>

Vira Baryshnikova,

PhD in Economics, Associate Professor in the Department of Economics and Finance at Odessa National Maritime University, Odesa, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-5068-9884>

Abstract: *The aim of the study is to determine the role of digital platforms in expanding global markets for new economic models, assess their impact on business processes, labor markets, financial operations, and the sharing economy. Digital platforms have become a driving force in the transformation of the economy,*

creating new opportunities for businesses and consumers. They contribute to the globalization of trade, minimize business costs, and provide access to international markets.

Research methods include analysis of economic trends, comparison of traditional and digital business models, and evaluation of the platforms' impact on various sectors of the economy. Economic analysis, synthetic generalization, and statistical modeling methods were used to identify key factors determining the effectiveness of digital platforms in the global economy.

The research results indicate a significant reduction in entry barriers for small and medium-sized enterprises due to digital platforms. These platforms are transforming traditional business processes through logistics automation, personalized marketing, and supply chain optimization. Furthermore, platforms such as Amazon, Alibaba, and eBay promote the expansion of opportunities for international trade, while financial services like PayPal and Stripe provide fast and secure transactions. In the field of employment, platforms like Upwork and Fiverr allow specialists to work remotely, promoting workforce mobility. At the same time, the use of big data and artificial intelligence algorithms allows platforms to offer personalized services, increasing customer loyalty.

The study's conclusions confirm that digital platforms contribute to the transformation of economic models, stimulating the development of the sharing economy, flexible employment, and digital trade. However, there are risks, including market monopolization, data security issues, and regulatory challenges. Optimizing government policy and implementing control mechanisms can promote balanced development of the digital economy.

Keywords: *global economy, digital platforms, business models, market transformation, sharing economy, artificial intelligence, remote employment, financial technologies, monopolization, regulation.*

Постановка проблеми. Цифрові платформи кардинально змінюють структуру глобальних ринків, спрощуючи доступ до міжнародної торгівлі та сприяючи розвитку нових економічних моделей. Вони забезпечують швидку взаємодію між учасниками ринку, створюють нові можливості для бізнесу та інновацій. Однак зі зростанням впливу платформ постає низка викликів: ринкова монополізація, регуляторні обмеження та кібербезпека. Відсутність єдиного підходу до оцінки впливу цих технологій на глобальну економіку ускладнює ефективне використання їхнього потенціалу. Водночас цифрові платформи відкривають нові горизонти для розвитку малого та середнього бізнесу (далі – МСБ), що важливо для покращення економічної ситуації в різних регіонах. З огляду на швидкий розвиток таких платформ, важливо вчасно визначити їхній вплив на міжнародну торгівлю, щоб гарантувати сталий економічний розвиток. Відповідно, важливо дослідити, як цифрові платформи трансформують міжнародну торгівлю та які механізми регулювання сприятимуть їхньому збалансованому розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні дослідження в галузі цифровізації та розвитку цифрової економіки охоплюють широкий спектр аспектів, зокрема вплив цифрових платформ на економічні процеси. Науковці Н. Новікова, О. Дьяченко, О. Гончаренко [1] визначають роль цифрових платформ у розвитку економіки в умовах цифровізації. Авторки стверджують, що цифрові платформи дозволяють користувачам ефективно використовувати можливості цифрової економіки, оптимізуючи бізнес-процеси, надаючи інструменти для взаємодії та відкриваючи нові підходи до створення вартості. Учений А. Олука (A. Oluka) [2] обґрунтовує, що цифрові платформи суттєво знизили бар'єри для входу на ринок, сприяючи економічному включенню та значному скороченню початкових витрат на відкриття бізнесу. Дослідники К. В. Шиманська та В. В. Бондарчук [3] розглядають механізми цифровізації економіки України, наголошуючи на важливості державної підтримки,

інвестування в цифрову інфраструктуру та розробки стратегій цифрового розвитку. Особливу увагу науковці приділяють питанням кібербезпеки та необхідності гармонізації законодавства в галузі цифрової економіки. Автор О. Берназюк [4] досліджує цифрові технології в державному управлінні, розглядаючи роль електронного уряду в підвищенні ефективності публічних послуг. Учений аналізує можливості автоматизації адміністративних процесів, відкритих даних та їхній вплив на прозорість управління. Науковці Г. Г. Паркер, М. В. Ван Альстайн та С. П. Чоударі (G. G. Parker, M. W. Van Alstyne, S. P. Choudary) [5] у своїй книзі «Platform Revolution» досліджують мережеві ефекти цифрових платформ, їхні особливості розвитку та стратегії монетизації, підкреслюючи значення екосистемного підходу у веденні бізнесу та необхідність адаптації підприємств до нових умов цифрової економіки. Автори А. Галкін, Ю. Попова, Є. Чупріна, Д. Шаповаленко (A. Galkin, Y. Popova, E. Chuprina, D. Sharovalenko) [6] аналізують використання технологій Індустрії 4.0 у логістиці та маркетингу, демонструючи, як інформаційно-комунікаційні технології сприяють підвищенню ефективності логістичних процесів, персоналізації маркетингових стратегій та вдосконаленню взаємодії між виробниками й споживачами.

Загалом, аналіз наукової літератури доводить, що цифрові платформи та технології мають значний вплив на економіку, державне управління та бізнес-середовище. Основні дослідження наголошують на необхідності адаптації бізнес-моделей до цифрової трансформації, важливості розвитку цифрової інфраструктури та регуляторних ініціатив для сталого розвитку цифрової економіки.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Сучасні дослідження здебільшого зосереджуються на короткострокових вигодах від використання цифрових платформ, зокрема на зниженні витрат і покращенні доступу до ринків, тоді як їхні довгострокові економічні наслідки

залишаються недостатньо вивченими. Важливим напрямом аналізу є дослідження трансформації структури традиційних ринків під впливом цифрових платформ, а також оцінка їхнього впливу на економічну стабільність країн. Цифрові платформи створюють нові можливості для дистанційної зайнятості, але також можуть призвести до нестабільності доходів і зниження соціальних гарантій.

Потенційний внесок цього дослідження в розв'язанні зазначених проблем полягає в розробці моделей, які дозволяють оцінити взаємозв'язок між цифровими платформами та змінами на ринку праці, зокрема в контексті гнучкої зайнятості. Водночас, попри значний розвиток цифрових платформ, існують побоювання щодо їхньої здатності формувати монополії, що може обмежувати конкуренцію та спричиняти негативні економічні наслідки.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета цієї статті – дослідити роль цифрових платформ у трансформації глобальних ринків, оцінити їхній вплив на економічні моделі, ринок праці, фінансові операції та розвиток економіки спільного користування.

Завдання статті:

- 1) визначити вплив цифрових платформ на глобальну економіку: розглянути, як вони змінюють традиційні бізнес-моделі, усувають географічні обмеження та сприяють розвитку нових економічних можливостей;
- 2) проаналізувати роль цифрових платформ у розвитку спільної економіки, дистанційної зайнятості та фінансових послуг; з'ясувати їхній вплив на оптимізацію ресурсів, розширення ринку праці та покращення механізмів здійснення транзакцій;
- 3) оцінити виклики та перспективи подальшого розвитку цифрових платформ: дослідити ризики, пов'язані з безпекою даних, регуляторними обмеженнями та монополізацією, а також розглянути перспективи інтеграції передових технологій, таких як штучний інтелект і блокчейн.

Виклад основного матеріалу дослідження. Цифрові платформи докорінно змінюють глобальну економіку, відкриваючи нові можливості для підприємств і споживачів. Вони забезпечують ефективні механізми для розширення ринків, зниження бар'єрів входу та оптимізації бізнес-процесів. Завдяки цифровим платформам компанії отримують доступ до глобальних клієнтів, мінімізуючи витрати на фізичну присутність та маркетинг.

Розвиток цифрових платформ безпосередньо пов'язаний із поширенням високошвидкісного інтернету, мобільних технологій і штучного інтелекту далі – ШІ). Вони створюють нові бізнес-моделі, засновані на обміні ресурсами, монетизації даних і мережевих ефектах. Наприклад, такі платформи, як Amazon, Alibaba та eBay, забезпечують миттєвий доступ до міжнародних ринків для малих і середніх підприємств (далі – МСП), що значно зменшує їхні витрати на експорт та імпорт. Цифрові платформи у фінансовому секторі, такі як PayPal і Stripe, спрощують транскордонні транзакції, усуваючи бюрократичні перешкоди й прискорюючи фінансові операції.

Однією з основних переваг цифрових платформ є можливість аналізу великих обсягів даних, що дає змогу компаніям приймати обґрунтовані рішення, налаштовувати маркетингові стратегії та прогнозувати споживчий попит. Завдяки алгоритмам ШІ платформи можуть персоналізувати користувацький досвід, що підвищує рівень лояльності клієнтів та призводить до зростання продажів. Окрім того, цифрові платформи змінюють парадигму праці, сприяючи розвитку дистанційної зайнятості та фрілансу. Такі сервіси, як Upwork і Fiverr, створюють можливості для спеціалістів знаходити замовлення в різних країнах, що підвищує мобільність робочої сили та рівень доходів.

Платформи також сприяють розвитку економіки спільного користування, яка базується на оптимальному розподілі ресурсів та мінімізації витрат. Водночас зростає необхідність у регулюванні таких бізнес-моделей,

адже вони впливають на традиційні галузі, змінюючи конкурентні умови та викликаючи соціально-економічні дискусії.

Технологічні зміни також трансформують промислові ринки, автоматизуючи виробництва та інтегруючи ШІ у бізнес-процеси. Виробничі підприємства використовують цифрові платформи для оптимізації ланцюгів постачання, моніторингу якості продукції та підвищення ефективності логістики. Завдяки цьому відбувається перехід до концепції Індустрії 4.0, що передбачає максимальну автоматизацію та використання кіберфізичних систем у виробничих процесах [2].

Разом із перевагами цифрових платформ існують виклики, пов'язані з безпекою даних, регуляторними обмеженнями та ризиками монополізації ринку. Для контролю впливу платформ на економіку та суспільство необхідно розробити ефективні механізми захисту персональних даних [3, с. 20]. Регулювання цифрових платформ є важливим завданням для урядів, адже воно повинно збалансувати інноваційний розвиток і дотримання етичних норм.

У майбутньому цифрові платформи відіграватимуть ще важливішу роль у розвитку світової економіки, формуючи нові ринкові можливості та підвищуючи ефективність бізнесу. Вони стимулюватимуть інтеграцію технологій штучного інтелекту, блокчейну та квантових обчислень, що відкриватиме нові перспективи для підприємництва та глобальної торгівлі [4, с. 2]

Таблиця 1

Вплив цифрових платформ на різні економічні моделі

Економічна модель	Вплив цифрових платформ
Традиційна торгівля	Спрощення доступу до глобальних ринків, автоматизація процесів
Спільна економіка	Оптимізація використання ресурсів, розвиток сервісних платформ

Дистанційна зайнятість	Глобалізація ринку праці, розширення можливостей фрілансу
Фінансові послуги	Оптимізація платежів, зменшення витрат на транзакції

Джерело: створено авторами на основі [5, с. 312]

Аналіз впливу цифрових платформ на різні економічні моделі дозволяє зробити висновки про їхню трансформаційну роль у глобальній економіці. У галузі традиційної торгівлі цифрові платформи значно спростили доступ до міжнародних ринків, усунувши географічні обмеження та бар'єри входу для бізнесу. Автоматизація процесів знижує операційні витрати, підвищує ефективність логістики та покращує якість обслуговування клієнтів, що сприяє зростанню конкуренції, оскільки навіть МСП можуть пропонувати свої товари на глобальних платформах, таких як Amazon чи Alibaba [6, с. 6755].

У спільній економіці цифрові платформи стимулюють оптимізацію використання ресурсів і розвиток сервісних моделей, що ґрунтуються на принципах спільного користування. Завдяки платформам, таким як Uber, Airbnb та BlaBlaCar, фізичні активи (житло, транспорт, інструменти тощо) використовуються ефективніше, що зменшує витрати споживачів і створює додаткові джерела доходу для власників ресурсів.

У контексті дистанційної зайнятості, цифрові платформи глобалізують ринок праці, надаючи фахівцям можливість працювати з будь-якої точки світу. Це створює нові можливості для фрілансерів і віддалених працівників, сприяючи розвитку гнучких форм зайнятості. Платформи, такі як Upwork, Fiverr і Freelancer, дають можливість компаніям наймати кваліфікованих фахівців із різних куточків світу, що підвищує рівень конкуренції на ринку праці та розвиває його [7, с. 3].

У фінансовому секторі цифрові платформи відіграють визначальну роль в оптимізації платежів та скороченні витрат на транзакції. Завдяки сервісам

PayPal, Stripe і Revolut процеси здійснення платежів стали швидшими, безпечнішими та доступнішими. Це уможлиблює розвиток електронної комерції, збільшує обсяги міжнародних фінансових операцій та мінімізує витрати, пов'язані з традиційною банківською інфраструктурою.

Загалом, цифрові платформи докорінно змінюють економічні процеси, сприяючи глобалізації, підвищенню ефективності використання ресурсів та створенню нових можливостей для підприємств і споживачів. Завдяки комплексному та багатогранному впливу, вони стали невіддільною частиною сучасних економічних моделей.

Таблиця 2

Характеристики основних цифрових платформ

Назва платформи	Тип платформи	Основна функція	Рік запуску	Країна походження
Amazon	E-commerce	Онлайн-торгівля, хмарні сервіси	1994	США
eBay	E-commerce	Онлайн-аукціони та маркетплейс	1995	США
Alibaba	E-commerce	Глобальна онлайн-торгівля	1999	Китай
Facebook (Meta)	Соціальна мережа	Спілкування, реклама, контент	2004	США
Instagram	Соціальна мережа	Обмін фото та відео	2010	США
TikTok	Соціальна мережа	Короткі відео	2016	Китай
Google	Пошукова система, реклама	Інтернет-пошук, сервіси	1998	США
YouTube	Відеоплатформа	Обмін та монетизація відео	2005	США
Netflix	Стрімінговий сервіс	Онлайн-кінотеатр	1997	США
Spotify	Стрімінговий сервіс	Музичний контент	2006	Швеція

Uber	Транспортна платформа	Послуги таксі та доставлення	2009	США
Airbnb	Оренда житла	Платформа для бронювання житла	2008	США
Microsoft Azure	Хмарні обчислення	Інфраструктура та сервіси	2010	США

Джерело: створено авторами на основі [8, с. 7]

Аналіз основних ризиків цифрових платформ та шляхів їхньої мінімізації дає змогу оцінити потенційні загрози для глобальної економіки та визначити ефективні механізми їхнього усунення.

Монополізація ринку є одним із найсерйозніших викликів, оскільки великі цифрові платформи можуть домінувати у своїх секторах, витісняючи конкурентів та обмежуючи інновації. Це призводить до залежності споживачів і підприємств від кількох технологічних гігантів. Ефективним шляхом мінімізації цього ризику є антимонопольне регулювання, спрямоване на створення умов для чесної конкуренції. Державні органи мають запроваджувати законодавчі обмеження на зловживання ринковою владою та стимулювати розвиток альтернативних платформ [9, с. 40].

Безпека даних стає все більш актуальною проблемою, оскільки цифрові платформи використовують величезні обсяги персональної та комерційної інформації. Вразливість до кіберзагроз і витоків даних може призвести до фінансових втрат, шахрайства та порушення конфіденційності користувачів. Для мінімізації цього необхідним є впровадження сучасних стандартів захисту, зокрема шифрування даних, багаторівневої автентифікації та кібербезпеки на основі штучного інтелекту. Важливим є також розроблення глобальних регуляторних норм щодо захисту персональних даних, таких як GDPR у ЄС.

Нерівність доступу до цифрових платформ може спричинити соціально-економічний розрив між країнами та різними групами населення. Недостатній рівень цифрової грамотності та нерозвинена інфраструктура обмежують можливості використання цифрових технологій у малорозвинених регіонах. Для зменшення цього ризику необхідні державні та приватні інвестиції в розвиток інтернет-інфраструктури, а також програми з підвищення цифрової грамотності. Це сприятиме рівному доступу до технологій і розширенню економічних можливостей для ширших верств населення [10, с. 14].

Регуляторні обмеження можуть гальмувати розвиток цифрових платформ, якщо законодавчі норми є надмірно жорсткими або не відповідають динаміці технологічних змін. Водночас відсутність чітких правил може створювати невизначеність для бізнесу та користувачів. Оптимальним шляхом мінімізації цього ризику є гнучке законодавство, що адаптується до змін та підтримує інновації. Також важливою є міжнародна співпраця, оскільки цифрові платформи функціонують у глобальному масштабі, і узгодження нормативних актів між країнами сприятиме стабільному розвитку цифрової економіки.

Таким чином, ризики цифрових платформ мають комплексний характер і потребують зважених рішень. Збалансований підхід до регулювання, упровадження ефективних заходів щодо захисту даних та розширення доступу до цифрових технологій забезпечать сталий розвиток цифрової економіки та рівні можливості для всіх учасників ринку.

Таблиця 3

Порівняльний аналіз розвитку цифрових платформ в країнах світу

Показник	Роки	Загалом у світі	Країни				
			Україна	Німеччина	Китай	Індія	Великобританія
	2021	1800	1,9	205,6	628,8	164,84	132

1. Обсяги ринку (у вартісному вираженні), млрд дол.	2022	2300	2,5	176,3	763,1	200,64	210
	2023	2700	3	175,23	728	210,55	208
2. Частка у ВВП країни, %	2021	-	1,4	5,3	6	8,1	4,4
	2022	-	2,8	5,2	6,9	9,5	7,3
	2023	-	3,2	5,1	6,5	9,3	7,9
3. Частка у зовнішній торгівлі (експорту галузі в загальному експорті), %	2021	9,5	13,4	9,6	9,2	34,7	3,2
	2022	9,6	16,9	10,4	11,3	35,3	3,1
	2023	10	17,3	11,6	12,2	35,8	3,2

Джерело: створено авторами на основі [11, с. 7]

Загальний обсяг ринку цифрових платформ у світі продемонстрував стійке зростання – із 1800 млрд доларів у 2021 році до 2700 млрд доларів у 2023 році. В Україні цей показник також зростає, хоча й залишався значно нижчим порівняно з іншими країнами – з 1,9 млрд доларів у 2021 році до 3 млрд доларів у 2023 році. Частка цифрових платформ у ВВП різних країн також збільшувалася, що свідчить про їхню значущість у національних економіках. В Україні цей показник зріс із 1,4% у 2021 році до 3,2% у 2023 році, що є позитивною тенденцією. Водночас в Індії спостерігалось найбільше зростання – із 8,1% до 9,3%, що вказує на активний розвиток цифрової економіки. Цифрові платформи відіграють значну роль у зовнішній торгівлі, особливо в Індії, де їхня частка в загальному експорті перевищує 35%. В Україні цей показник також зростає, досягнувши 17,3% у 2023 році, що свідчить про потенціал цифрових технологій для міжнародної торгівлі. Загалом цифрові платформи демонструють високі темпи розвитку та мають значний вплив на економіки різних країн. Україні варто посилювати

підтримку цифрової економіки, зокрема через інвестиції в інфраструктуру, розвиток технологічних стартапів та інтеграції у світовий цифровий ринок.

Цифрові платформи відіграють основну роль у розширенні глобальних ринків, сприяючи розвитку нових економічних моделей. В умовах динамічної цифрової трансформації необхідно впроваджувати заходи, що вдосконалюватимуть механізми функціонування платформ та їхню інтеграцію в міжнародний економічний простір. Посилення правового регулювання та розробка міжнародних стандартів використання цифрових платформ формуватимуть прозоре та безпечне середовище для ведення бізнесу. Важливим напрямом є гармонізація законодавства, яке регулює питання цифрової торгівлі, інтелектуальної власності, фінансових операцій та захисту персональних даних. Розширення міжнародної співпраці в галузі цифрової економіки сприятиме створенню єдиних правил функціонування платформ та запобіганню їхній монополізації [12].

Розвиток інноваційної інфраструктури та впровадження передових технологій є необхідною умовою для підвищення ефективності цифрових платформ. Інвестиції в розвиток хмарних обчислень, блокчейну, ШІ та великих даних забезпечать нові можливості для автоматизації бізнес-процесів, оптимізації логістики та підвищення рівня кібербезпеки. Використання технологій децентралізації даних дасть можливість знизити ризики втрати інформації та покращити прозорість фінансових операцій. Створення відкритих інтерфейсів програмування додатків (API) та інтеграційних рішень покращить взаємодію між різними платформами, забезпечуючи безперебійний обмін даними між учасниками ринку [13, с. 55].

Підвищення рівня цифрової грамотності та розвиток людського капіталу є важливими чинниками для покращення функціонування цифрових платформ. Освітні програми, тренінги та спеціалізовані курси з цифрової економіки сприятимуть формуванню компетентних фахівців, здатних

ефективно використовувати їхні можливості. Запровадження освітніх ініціатив у співпраці з технологічними компаніями та академічними установами допоможе підготувати висококваліфіковані кадри, які відповідатимуть вимогам сучасного цифрового ринку [14, с. 109].

Забезпечення рівного доступу до цифрових платформ та розвиток цифрової інфраструктури зменшать цифровий розрив між країнами з різним рівнем економічного розвитку. Інвестиції в розширення широкосмугового доступу до інтернету, зокрема в регіонах, що розвиваються, допоможуть залучити нових учасників до глобального ринку. Державна підтримка розвитку цифрових платформ у МСБ підвищить рівень підприємницької активності та сформує конкурентне середовище [15, с. 109].

Підвищення рівня кібербезпеки та захисту персональних даних є важливим напрямом удосконалення цифрових платформ. Упровадження ефективних механізмів автентифікації, захисту від кібератак та криптографічних методів шифрування сприятиме підвищенню довіри користувачів до цифрових послуг. Розробка міжнародних стандартів кібербезпеки дасть змогу уніфікувати підходи до захисту даних, зменшуючи ризики шахрайства та незаконного використання інформації [16, с. 3].

Формування справедливої конкуренції та запобігання монополізації цифрових платформ є основними умовами для їхнього ефективного функціонування. Упровадження антимонопольних заходів та механізмів регулювання цінових практик створить здорове конкурентне середовище, а підтримка стартапів та інноваційних підприємств – диверсифікацію ринку та появу нових технологічних рішень, що підвищуватимуть ефективність глобальної цифрової економіки.

Таблиця 4

Основні заходи щодо вдосконалення цифрових платформ у розширенні глобальних ринків

Напрямок удосконалення	Основні заходи
Регуляторне забезпечення	Гармонізація законодавства, міжнародні стандарти
Розвиток технологій	Інвестиції в хмарні обчислення, блокчейн, ШІ
Підвищення цифрової грамотності	Освітні програми, співпраця з технологічними компаніями
Рівний доступ до цифрових платформ	Розширення широкосмугового інтернету, підтримка малого бізнесу
Кібербезпека	Упровадження механізмів автентифікації, стандарти захисту даних
Конкурентне середовище	Антимонопольні заходи, підтримка стартапів

Джерело: власна розробка авторів

Застосування комплексного підходу до вдосконалення цифрових платформ сприятиме їхній ефективній інтеграції в глобальну економіку та забезпечить рівні можливості для розвитку різних економічних моделей [17, с. 58].

Таким чином, цифрові платформи є важливим елементом сучасної економіки, що трансформує традиційні бізнес-моделі та створює нові можливості для розвитку. Вони підвищують ефективність, глобалізацію ринків і формують нові види економічної діяльності. Однак необхідно враховувати ризики, пов'язані з їхнім розвитком, та розробляти відповідні стратегії регулювання для забезпечення стабільного економічного зростання.

Висновки. Цифрові платформи відіграють важливу роль у трансформації глобальної економіки, забезпечуючи нові можливості для бізнесу та споживачів. Вони сприяють зниженню бар'єрів для входу на ринки, особливо для МСП, автоматизуючи бізнес-процеси та оптимізуючи ланцюги

постачання. Важливим аспектом є їхній вплив на глобалізацію торгівлі, створення нових економічних моделей і розвиток економіки спільного користування.

Цифровізація змінює не тільки бізнес-стратегії, але й соціальні структури, зокрема у сфері зайнятості, де платформи забезпечують гнучкість і можливість дистанційної роботи. Проте, разом із можливостями, виникають і нові виклики, такі як монополізація ринку, загрози для безпеки даних і необхідність удосконалення регуляторних механізмів.

У процесі дослідження з'ясовано, що цифрові платформи стимулюють розвиток інноваційних фінансових технологій, покращують доступ до міжнародних ринків, а також підтримують розвиток нових форм бізнес-моделей. Ризики, пов'язані із впровадженням цих платформ, потребують посиленої уваги державних органів для збереження безпеки та справедливості на ринках.

Отже, можна стверджувати, що цифрові платформи значно змінюють економічний ландшафт, впливаючи на всі сектори економіки. Це потребує постійного моніторингу, оновлення політик та адаптації до швидко змінюваного технологічного середовища.

Перспективи подальших досліджень у контексті ролі цифрових платформ у розширенні глобальних ринків для нових економічних моделей передбачають вивчення механізмів інтеграції цифрових платформ у різні галузі економіки, оцінку їхнього впливу на конкурентоспроможність і доступ до нових ринків. Також важливим є дослідження соціальних та економічних наслідків трансформації ринкових структур, зокрема в контексті гнучкої зайнятості та зниження бар'єрів для МСП. Подальше вивчення також потребує аналізу регуляторних підходів і механізмів, спрямованих на забезпечення справедливої конкуренції та захисту даних на глобальному рівні.

Список використаних джерел

1. Новікова Н., Дьяченко О., Гончаренко О. Цифрові платформи як драйвер розвитку економіки. *Scientia fructuosa*. 2023. № 4. С. 47–66. URL: <https://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/download/1881/1746/1823> (дата звернення: 10.12.2024).
2. Oluka A. The impact of digital platforms on traditional market structures *Technology audit and production reserves*. 2024. Vol. 2 № 4(76). P. 21–29. DOI: 10.15587/2706-5448.2024.303462
3. Шиманська К. В., Бондарчук В. В. Пріоритетні напрями та механізми розвитку цифрової економіки в Україні. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № 1 (95). С. 17–22. URL: <https://economics.opu.ua/files/archive/2021/No1/17.pdf>.
4. Берназюк О. Роль та місце цифрових технологій у сфері публічного управління. *Інформаційне право*. 2017. № 10. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/10/35.pdf> (дата звернення: 10.12.2024).
5. Parker G. G., Van Alstyne M. W., Choudary S. P. Platform Revolution: How Networked Markets Are Transforming the Economy and How to Make Them Work for You. 2nd ed. New York, W.W. Norton & Company, 2021. 480 p. URL: <https://wnorton.com/books/9780393354355> (date of access: 10.12.2024).
6. Galkin A., Popova Y., Chuprina E., Shapovalenko D. Interaction of logistics 4.0 and consumer oriented marketing using ICT. *Proceedings of the 33rd International Business Information Management Association Conference (Granada10-11 April, 2019)*. Granada, Spain, 2019. P. 6751–6760. URL: <https://ibima.org/accepted-paper/interaction-of-logistics-4-0-and-consumer-oriented-marketing-using-ict/> (date of access: 10.12.2024).
7. Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою. *Хвиля: вебсайт*. URL: <https://hvylya.net/uk/special-projects/177938-ukraina-2030e-kraina-z-rozvinutoju-cifrovoju-ekonomikoju> (дата звернення: 10.12.2024).

8. Вишневський О. С. Цифрова платформізація стратегічного управління економікою України. *Економіка промисловості*. 2021. № 3 (95). С. 5–24. DOI: doi.org/10.15407/econindustry2021.03.005

9. Семеног А. Ю. Аналіз світових рейтингів оцінки формування та розвитку цифрової економіки та місце України в них. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2020. Вип. 43. С. 38–43. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/82028/1/Semenog_digital_paper.pdf (дата звернення: 10.12.2024).

10. Територіальний розвиток і регіональна політика. Стимулювання розвитку регіонів на засадах смарт-спеціалізації: бар'єри та механізми імплементації: наукова доповідь / наук. ред. д.е.н., проф. Сторонянська І. З. Львів, ІРД НАНУ. 2021. 155 с. URL: <https://ird.gov.ua/irdp/p20210034.pdf> (дата звернення: 10.12.2024).

11. Evans D. S., Gawer A. *The Economics of Platforms: A Framework and a Research Agenda*. Cambridge, MIT Press, 2021. 320 p.

12. Hagiu A., Wright J. Multi-Sided Platforms. Working Paper, 2015. URL: https://www.hbs.edu/ris/Publication%20Files/15-037_cb5afe51-6150-4be9-ace2-39c6a8ace6d4.pdf (date of access: 10.12.2024).

13. Перегуда Ю. Соціально-економічна нерівність населення крізь призму урбанізаційних процесів у Столичному макрорайоні України. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки*. Серія: Географічні науки. Луцьк, 2017. № 8(357). С.53-60. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/15278/1/8.pdf> (дата звернення: 10.12.2024).

14. Уманців Ю., Бабкова Є. Цифровізація економіки у контексті глобальних тенденцій суспільного розвитку. *Геополітика України: історія і*

сучасність. 2021. №2(27). С. 102–113. DOI: 10.24144/2078-1431.2021.2(27).102-113.

15. Касяненко І. А., Грінько І. М. Реалізація стратегії розвитку цифровізації економіки України в умовах Індустрії 4.0: міжнародний досвід країн ЄС. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2022. №21. С. 105–110. DOI: 10.20535/2307-5651.21.2022.254838.

16. Реслер М., Лінтур І., Цигак О. Цифрова економіка: виклики та можливості. *Економіка та суспільство*. 2024. №64. DOI: 10.32782/2524-0072/2024-64-117

17. Tardaskina T., Dzhereleiko S., Baryshnikova V. Contemporary features and challenges of digital economy development in Ukraine. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. №20. С. 57–63.

URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/2263/2292>

(дата звернення: 10.12.2024).